

Jedním z nejučinějších protiradiotechnických opatření je umlčování a ničení radio-technických prostředků palbou dělostřelectva, raketového vojska, údery letectva, jakož i ničením vzdušnými výsadky, průzkumnými a zvláštními skupinami.

Zvlášť velký význam má maskování jako proti pozemnímu, tak i vzdušnému radiolokačnímu průzkumu. Protiradiolokační maskování musíme řešit komplexně s ostatními maskovacími opatřeními, a to jak živé síly, tak i bojové techniky. Radiolokační technika pro pozemní i vzdušný radiolokační průzkum je stále více zaváděna do výzbroje moderních soudobých armád a proto protiradiolokační maskování bude jedním z důležitých prostředků ochrany proti zbráním hromadného ničení.

Zabezpečení tankových svazků, působících odtrženě od hlavních sil vševojskové armády

(VM č. 5/1962)

Plukovník technik Augustin Horáček

V příspěvku pplk. Jana Štefky k otázkám bojové činnosti tankových svazků, působících odtrženě od hlavních sil armády, poukazuje autor na obtížnost jejich materiálně technického zabezpečování.

Pojednám o úkolech, vyplývajících v tomto směru pro službu dělostřeleckého vyzbrojování armády, která se bude podílet zvlášť intenzivně na materiální a technické přípravě těchto svazků.

Při řešení otázek dělostřeleckomateriálního a dělostřeleckotechnického zabezpečení tankových svazků, působících odtrženě od hlavních sil armády, bude třeba vycházet z těchto základních podkladů:

1. z místa tankové divize v operační sestavě armády, ze kterého se předpokládá vytvořit podmínky pro její odtržení od hlavních sil armády (první nebo druhý sled), z jejího úkolu a z doby jejího zasazení,

2. z tempa útoku a z hloubky, do které má proniknout tanková divize prvního a druhého dne po zasazení do útoku,

3. z materiální a dělostřeleckotechnické situace tankové divize a přidělených posilových prostředků (zvláště dělostřeleckých) při zasazení do útoku (zásoby raketové a klasické munice u útvarů a ve skladech, počty bojeschopných zbraní včetně zvláštních dělostřeleckých přístro-

jů u útvarů a poškozených v dělostřeleckých dílnách),

4. z plánovaných nebo předpokládaných norem spotřeby raketové a klasické munice všeho druhu během prvního a druhého dne útočného boje,

5. z nařízených zásob raketové a klasické munice, které mají zůstat u tankové divize prvního dne večer a po skončení její bojové činnosti,

6. z týlových možností divize a posilových prostředků dopravovat určené zvýšené zásoby munice pro zabezpečení boje na celé období po odtržení od hlavních sil armády,

7. z roční doby, povětrnostních a terénních podmínek, ve kterých bude tanková divize působit odtrženě od hlavních sil.

Místo tankové divize, ze kterého se předpokládá vytvořit během boje podmínky pro odtržení od hlavních sil armády neovlivní nějak podstatně bezprostřední úkoly služby dělostřeleckého vyzbrojování (dále DV) armády při zabezpečení této činnosti. Určitý vliv může mít doba, ve které se plánuje vlastní odtržení od ostatních vojsk. Význam může mít i dosavadní průběh bojové činnosti tankové divize. Činnost tankových svazků prvního sledu armády v takových případech lze charak-

terizovat jako činnost velkých předsunutých odřadů armády, což se přirozeně odrazí i ve zvýšených požadavcích na jejich materiální vybavení, které bude o něco vyšší než u svazků hlavních sil armády.

Rozhodující pro službu DV armády bude často také i doba zasazení tankové divize do útoku a předpokládaná doba její bojové činnosti a to zejména z hlediska kalkulace spotřeby munice a stanovení přiměřených zásob jak munice tak i ostatního materiálu DV před zasazením do útoku.

Tempo útoku a zejména hloubka do které má proniknout tanková divize prvního a druhého dne boje vyžadují od orgánů služby DV armády nejen vyhodnotit možnou spotřebu munice, ale i vyřešit způsoby plynulého doplňování tankové divize raketovou a klasickou municí, jakož i opravy a odsuny poškozené výzbroje během boje. Z těchto závěrů vyplynou pak NDV armády reálné návrhy na způsob a výši zabezpečení tankové divize a jejich posilových prostředků municí a dílenskými prostředky před jejím zasazením do útoku. K součinnosti NDV armády se zastupcem pro tyl vyplynou i požadavky na nutné posílení tylu tankové divize dopravními prostředky pro dopravu stanovených zvýšených zásob munice a ostatního materiálu DV, případně na potřebný přísun části munice (materiálu DV) vzdušnou cestou v operační hloubce nepřítele (zpravidla druhého dne po zasazení).

Skutečná materiální (zásoby materiálu DV) a dělostřelecko-technická situace u tankové divize a všech posilových prostředků při zasazení do útoku bude pro orgány služby DV armády vždy základním podkladem pro plánování konkrétního způsobu doplňování municí během boje. Podle výše zásob munice u tankové divize před zahájením boje může NDV armády rozdělit přísuny s přihlédnutím jak ke stanovené době trvání a hloubce úkolu, tak i k plánovaným normám spotřeby munice a ke stanovenému zabezpečení divize (posilových útvarů) municí na konci prvního nebo druhého dne boje.

To vyžaduje, aby NDV armády vytvořil u tankové divize ještě před jejím zasazením co nejvýhodnější podmínky k činnosti (2—3 dny) v operační hloubce nepřítele.

Podle mého názoru nelze v současné době reálně počítat s běžným a intenzivním doplňováním tankové divize raketo-

vou a klasickou municí v hlubokém tylu nepřítele vzdušnou cestou, i když jsou k tomu již vhodné vzdušné dopravní prostředky (Mi-6,4, Il-14T). Doplňovat municí vzdušnou cestou je reálné zatím jen u některých druhů a ráží munice.

Můj názor potvrzuje nejen omezená možnost dopravy většího množství munice vzdušnými dopravními prostředky (viz tab. 1), ale i obtíže při sběru shozené munice nebo při přípravách k přistání vrtulníků (letadel) se zásobami munice, jakož i při jejím odběru a rozvážení v hlubokém tylu nepřítele. (Viz tabulka 1)

Tankovou divizi lze zabezpečit municí před jejím zasazením do útoku dvěma způsoby:

a) vytvořením zvýšených zásob munice před zasazením do útoku a naplánováním přísunu vzdušnou cestou (Viz tabulka 2)

b) plánováním přísunu munice až během útočného boje i vzdušnou cestou. (Viz tabulka 3)

Předpokládané normy spotřeby munice na první a druhý den činnosti tankové divize a stanovené zabezpečení municí po skončení bojové činnosti, ovlivní plánování přísunu munice během boje. Domnívám se, že za dané situace nebude vždy účelné (pokud si to další použití té nevynutí), striktně určovat stav zásob munice, která by měla být u svazku po skončení boje. Splnit tento požadavek by vyžadovalo mimořádná opatření NDV a tylu armády (manévr zásobami z hloubky, větší přísun vzdušnou cestou).

Budou-li tato opatření proveditelná, pak stav zásob munice bude moci být před zasazením do útoku o něco nižší než je uvedeno v tabulce 2, ovšem nesmí klesnout pod stanovenou výši pohyblivé zásoby munice svazku. U této tankové divize bude zvlášť třeba vždy dodržet zásadu, aby stav zásob munice neklesl u ní po skončení boje (možná průměrná spotřeba munice za dva dny 0,5 — 0,7 pp) pod 50 % pohyblivé zásoby munice.

Počáteční zabezpečení tankové divize municí před zasazením do boje ovlivní i možnost jejího tylu (tylu posilových jednotek) dopravovat svými prostředky určenou část zvýšených zásob munice po zasazení do boje. Domnívám se, že v dohledné době nelze očekávat takové zlepšení jeho dopravních možností, které by zabezpečily tento požadavek v plném rozsahu. Proto je nutné počítat s tím, že pro dopravu stanovených zvýšených zásob klasické munice tankové divize a jejich

posilových prostředků bude třeba ještě ve většině případů vyžadovat a vyčlenovat určitý počet dopravních prostředků z týlu armády (zhruba do 25 nákladních aut 10 t s přívěsy).

Přidělení těchto dopravních prostředků armády bude muset vždy projednat NDV armády se ZT armády, který také rozhodne o způsobu a době přidělení těchto prostředků k tankové divizi.

Potřebnou zásobu raketové munice bude možné vytvořit bez větších obtíží, poněvadž ovr má dostatek dopravních prostředků.

Rozhodujícím činitelem dělostřelecko-materiálního zabezpečení tankové divize, působící odděleně od hlavních sil, bude roční doba, povětrnostní podmínky a pro vlastní přísun i terénní podmínky a stav komunikací.

Zabezpečení tankové divize, která bude bojovat odděleně od hlavních sil armády, bude vždy ovlivněno mnoha činiteli a může se plánovat několika způsoby. Jakákoliv šablonovitost při řešení úkolů orgánů služby DV nebude nikdy na místě, protože každý jednotlivý případ bude třeba řešit s přihlédnutím ke konkrétním požadavkům a možnostem.

Neméně složitá bude pro NDV armády i organizace oprav a odsunu poškozené výzbroje u tankové divize, působící odděleně od hlavních sil vševojskové armády.

Větší množství ztrát výzbroje, se kterými je nutné u této divize počítat, by vyžadovalo častých zásahů NDV; domnívám se, že tyto zásahy nebudou možné ani v obvyklém rozsahu během boje tankové divize v operační hloubce jednak pro značné tempo a hloubku úkolu (resp. oddělenost od hlavních sil armády), jednak proto, že armáda nebude mít v současné době k tomu ani dostatek vlastních prostředků.

Z těchto důvodů bude nutné organizovat a provádět opravy výzbroje především u svazku a k tomu mu vytvořit i potřebné podmínky, spočívající podle mého názoru v těchto opatřeních:

1. posílit divizní dělostřeleckou dílnu (DD) před zasazením do útoku přiměřeným počtem odborných pracovníků;

2. vybavit divizní dělostřeleckou dílnu potřebným zvýšeným počtem záložních a výstrojních součástek, norem zásob spotřebního materiálu a norem zásobou vyměnitelných celků (agregátů), které při rychlém postupu tankové divize umož-

ní nejvýhodnější a nejrychlejší způsob oprav;

3. posílit divizní dělostřeleckou dílnu příslušným počtem nákladních aut, kterých se využije k přepravě zvýšeného počtu pracovníků, k dopravě navrhovaných zvýšených zásob opravářského materiálu a k častějšímu vysílání jedné nebo i více dílenských letůček k útvarům, nebo do prostoru shromážděné poškozené výzbroje, což při současném složení a vybavení této dílny by nebylo možné v takovém rozsahu;

4. poškozenou, ale nepojízdnou techniku soustřeďovat v nejnutnějších případech v blízkosti komunikací resp. v jiných výhodných prostorech, aby mohla být později odsunuta prostředky armády nebo frontu (oddíl odsunu dělostřelecké techniky) do dílen vyššího typu. V těchto případech bude nutné vydat pokyny pro opatření, aby se poškozená výzbroj (zejména pokud by byla nových vzorů) nedostala v kompletním stavu do rukou nepřítele nebo diverzantů.

Uvedená opatření dělostřeleckotechnického zabezpečení nejsou vyčerpávající. Ukazují však jednu z možností jak řešit tento náročný úkol z hlediska služby DV armády.

Z á v ě r

V diskusním příspěvku jsem uvedl základní činitele, které mohou ovlivnit orgány služby DV armády při plánování zabezpečení tankové divize, působící odděleně od hlavních sil vševojskové armády. Činnost orgánů služby DV armády bude velmi odpovědná a náročná a bude vyžadovat součinnost nejen s orgány týlu, ale i s některými vševojskovými orgány štábu armády. Náčelník dělostřelectva armády včasným předáním potřebných podkladů a požadavků usměrňovat činnost NDV armády a jeho oddělení tak, aby byl schopen zvládnout v součinnosti s týlem armády všechny úkoly (vytvoření zvýšených zásob munice, organizaci oprav, zajištění vzdušných přísunů apod.), do zasazení tankové divize do útoku. Radu vševojskových podkladů bude muset NDV armády získat i od NS neb náčelníka operačního oddělení.

V článku jsem chtěl poukázat na ty hlavní problémy služby DV, které pokládám za vhodné, aby poznali nejen příslušníci služby DV, ale i ostatní vševojskoví a týloví funkcionáři svazků a svazů.

Přehled využití Il-14T a Mi-4 pro dopravu munice vzdušnou cestou

(Výpočet pro td + posil. útvary, váha 1 pp 860,8 t – 1002,4 t)

pp	Il-14T (počet letounů)												Mi-4 (počet vrtulníků)															
	dél.			pl.			tank.			ostatní munice			dél.				pl.				tank.				ostatní munice			
	150 km	300	600	150	300	600	150	300	600	150	300	600	50 km	75	100	150	50	75	100	150	50	75	100	150	50	75	100	150
0,1	5–10	6–11	7–13	3	4	5	12	13	16	5	6	7	15–25	16–28	17–30	21–38	9	10	11	14	32	35	38	37	13	14	15	19
0,2	11–20	12–21	15–26	7	8	10	24	27	32	10	11	13	29–51	31–56	35–61	42–75	19	21	23	28	64	70	76	94	26	28	31	38
0,3	17–30	18–32	22–39	11	12	15	37	40	48	15	17	20	43–77	47–84	51–91	64–113	29	31	34	42	96	104	114	141	39	43	47	58
0,4	22–40	24–43	29–51	15	16	19	49	53	64	20	22	26	58–102	62–111	69–122	85–151	38	41	45	56	129	140	153	188	52	57	63	77
0,5	28–49	30–54	36–64	19	20	24	61	67	80	25	28	33	72–128	78–139	86–153	106–188	48	52	57	71	160	174	190	236	65	71	78	97
0,6	33–58	36–64	43–77	22	24	29	74	80	96	30	33	40	87–154	94–167	103–182	128–226	57	62	69	85	192	209	229	283	79	86	94	116
0,7	39–69	42–75	50–90	26	28	34	86	94	112	35	39	46	101–179	110–195	120–214	148–284	67	73	80	99	214	244	267	330	92	100	109	135
0,8	44–78	48–85	58–102	29	32	38	98	106	128	40	44	53	115–204	125–222	137–244	170–302	77	84	92	112	256	279	304	376	105	114	125	154
0,9	50–88	54–96	65–115	33	36	43	110	120	144	45	49	59	130–230	141–250	155–274	192–340	87	94	103	126	288	313	342	422	117	128	140	173
1,0	55–98	60–107	72–128	37	40	48	122	134	160	50	55	66	144–256	157–278	172–304	212–378	96	104	114	141	320	348	380	469	130	142	155	192

Poznámka: u děl. počítáno s posílením 2 oddíly až 1 kdb

Tabulka 2

			Vojskové rakety	Údaje v palebných průměrech									Celková váha zvýšených zásob	Celková potřeba nákl. aut na dopravu zvýšených zásob
				pěch.	děl.	min.	pt.	pl.	rm.	tank.	chem.	dým.	os.	
Zabezpečení munici před zasazením do boje u	td	PZ	4 – 5 kusů	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0	2,0	2,0				100 – 130 t
		zvýšené zásoby		do 0,1	do 0,3		do 0,2	0,5 – 1,0		do 0,1	0,1	0,05	0,1	
	posilových prostředků	PZ	—	1,0	1,0		1,0	2,0						80 – 180 t
		zvýšené zásoby						0,5 – 1,0						

1. u posilových prostředků počítáno s jedním malorážovým plp a s dvěma dělostřeleckými oddíly až jednou kdb

2. zvýšená zásoba u pt a tank. munice ... protipancéřová a průpalná munice

Tabulka 3

			Vojskové rakety	Údaje v palebných průměrech									Celková váha zvýšených zásob	Celková potřeba nákl. aut na dopravu zvýšených zásob
				pěch.	děl.	min.	pt.	pl.	rm.	tank.	chem.	dým.	osv.	
Zabezpečení munici před zasazením do boje u	td		4 – 5 kusů	1,0	1,2	1,0	1,0	2,2 – 2,5	2,0 2,0	2,0 2,0	0,05	0,05	0,1	40 t
	posilových prostředků			1,0	1,4	—	1,0	2,2 – 2,5			0,05	0,05	0,1	60 – 80 t